

**PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO FONDO
LUMINOR PENSIJA 3 PLIUS
2017 M. METINĖS ATASKAITOS IR
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

| |

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	6
II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ	6
III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO	6
IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ	6
V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI	7
VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS	7
GRYNUJŲ AKTYVŲ ATASKAITA	8
GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	9
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	10
VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS	26
VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI	26
IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVA	26
X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĒMS PASISKOLINTAS LĒŠAS	27
XI. KITA INFORMACIJA	27
XII. ATSAKINGI ASMENYS	27

Building a better
working world

UAB „Ernst & Young Baltic“
Subačiaus g. 7
LT-01302 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com/lt
Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registratorius

Ernst & Young Baltic UAB
Subačiaus St. 7
LT-01302 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com/lt
Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

„Luminor pensija 3 plius“ dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų auditu

Nuomonė

Mes atlikome UAB „Luminor investicijų valdymas“, jregistruotos Lietuvos Respublikoje (toliau - Valdymo įmonė), valdomo papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo Luminor pensija 3 plius (toliau - Fonda) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2017 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų grynujų aktyvų pokyčių ataskaita bei aiškinamasis raštas, iškaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką bei kitą aiškinamąją informaciją, pateikiama 8 - 25 puslapiuose, auditą.

Mūsų nuomone, 8 - 25 puslapiuose pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Fondo 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jo tą dieną pasibaigusių metų grynujų aktyvų pokyčius pagal Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo interesu įmonių teisés aktų nustatyto auditu reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Fondo pagal Tarptautinės buhalterių etikos standartų valdybos išleistą Buhalterių profesionalų etikos kodeksą (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų auditu įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų auditu įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagerbti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausiai atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikšta dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiro nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, iškaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrus atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atlirkty audito procedūrų rezultatai, iškaitant procedūras atlirkas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Investicijų portfelio vertinimas

2017 m. gruodžio 31 d. Fondas turėjo 4.461 tūkst. EUR vertės tikraja verte vertinamų investicijų į perleidžiamuosius vertybinius popierius kaip nurodoma Fondo grynujų aktyvų ataskaitoje bei finansinių ataskaitų 3-oje pastaboję. Vertinant Fondo investicijas tikraja verte naudojamos aktyvų rinkų vertybinių popierų kainos. Šis dalykas yra svarbus mūsų auditui dėl sumų reikšmingumo, kadangi investicijos į perleidžiamuosius vertybinius popierius sudaro apytiksliai 96% viso Fondo turto, apskaityto 2017 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaitoje.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Be kitų procedūrų, mūsų audito procedūros apémė tikraja verte vertinamų perleidžiamujų vertybinių popierų įsigijimo, apskaitos ir pardavimo procesų vidaus kontrolės sistemos testavimą, patvirtinimų iš trečiųjų šalių gavimą dėl visų perleidžiamujų vertybinių popierų pozicijų kiekių ir egzistavimo, bei vertinimo proceso supratimą. Mes perskaiciavome visų perleidžiamujų vertybinių popierų tikrąsias vertes metų pabaigai:

- 1) kiekvienos perleidžiamujų vertybinių popierų pozicijos kiekį padauginome iš vertybinių popierų rinkos kainos, mūsų patikrintos išoriniuose šaltiniuose;
- 2) mūsų atlikty procedūrų rezultatus palyginome su perleidžiamujų vertybinių popierų verte, nurodyta Fondo 2017 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaitoje.
Galiausiai, mes vertinome finansinėse ataskaitose pateikiama susijusių atskleidimų pakankamumą.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartus, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo jvertinti Fondo gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tēstinumu ir veiklos tēstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Fondo finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma néra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas - tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir jvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonėi pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Jgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Jvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.

► Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tēstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su jvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Fondo gebėjimo testi veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokią atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi jvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau testi savo veiklos.

► Jvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, jskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir jvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo konцепciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, jskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumu, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniai audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisés aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

Valdymo įmonės akcininkų sprendimu 2008 m. buvome pirmą kartą paskirti atliliki Fondo finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atligli Fondo finansinių ataskaitų auditą Valdymo įmonės akcininkų sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiama paskyrimo laikotarpis yra 10 metų.

Suderinimas su audito ataskaita

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Valdymo įmonei.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Fondu suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisés aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų auditas paslaugų.

Audito, kurį atlirkus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Asta Štreimikienė.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Asta Štreimikienė
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000382

2018 m. kovo 29 d.

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Duomenys apie Pensijų fondą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmoneę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

Aiškinamojo rašto 2 pastaba.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto

Aiškinamojo rašto 6 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.).

Nebuvo

10. Konkretus pavyzdys, iliustruojantis atskaitymuo įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų gražai. Pavyzdyje pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniams atskaitymų dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896,20 Eur, o metinė investicijų grāža – 5 proc.

	Po 1 metu	Po 3 metu	Po 5 metu	Po 10 metu
Sumokėta atskaitymu, Eur*	35	108	187	413
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymu	3 041	3 353	3 696	4 718
Sukaupta suma, esant dabartiniams atskaitymų dydžiui	3 120	3 239	3 490	4 205

*Skaičiuojant atsižvelgiama į procentinius metinius mokesčių dydžius skaičiuojamus nuo turto (valdymo, depozitoriumo), o sandorių sudarymo kurios neturi nustatymo metinio procento, įvertintos procentine dalimi nuo 2017 metų vidutinės grynujų aktyvų vertės. Neįvertinami atskaitymai nuo įmokų.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Aiškinamojo rašto 4 pastaba.

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

14. 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusia rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ (TĘSINYS)

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Nebuvo

16. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

17. Veiksnių, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

18. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

19. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų gražos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinę investicijų grąžą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktą apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus.

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

20. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine grąža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

-

21. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis).

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

22. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką.

-

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

23. Pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais sudaro:

23.1. grynujų aktyvų ataskaita

23.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita

23.3. aiškinamasis raštас

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plius

GRYNŲJŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2017 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		4 663 511	3 180 971
I.	PINIGAI	3, 4	202 329	164 384
II.	TERMINUOTIEJI INDÉLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybės iždo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	3, 4, 5	4 461 182	3 016 587
IV.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai		205 390	332 050
IV.1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		205 390	332 050
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		4 255 792	2 684 537
V.	GAUTINOS SUMOS		-	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		-	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ISIPAREIGOJIMAI		6 312	5 033
I.	Finansinio ir investicinio turto pirkimo įsipareigojimai		-	-
II.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms		-	-
III.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
IV.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinės sumos		4 261	3 590
V.	Kitos mokėtinės sumos ir įsipareigojimai		2 051	1 443
C.	GRYNIEJI AKTYVAI	1	4 657 199	3 175 938

10 – 25 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriamą šių finansinių ataskaitų dalį.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

2018 m. kovo 29 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2018 m. kovo 29 d.

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plius

GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

2017 m.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	1	3 175 938	2 371 969
II.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS			
II.1.	Dalyvių įmokos į fondą	9	1 329 379	890 959
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	9	141 740	105 142
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Palūkanų pajamos		-	-
II.5.	Dividendai		2 069	-
II.6.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	490 208	211 763
II.7.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		-	1 544
II.8.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
II.9.	Kitas grynuju aktyvų vertės padidėjimas		1 838	2 822
	PADIDÉJO IŠ VISO:		1 965 234	1 212 230
III.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĒJIMAS			
III.1.	Išmokos fondo dalyviams	9	250 965	173 217
III.2.	Išmokos kitiems fondams	9	94 973	181 599
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	90 878	23 243
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		1 989	-
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
III.6.	Valdymo sąnaudos:	6	45 168	30 213
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei		37 212	24 750
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		5 605	3 728
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		297	289
III.6.4.	Auditų sąnaudos		2 054	1 446
III.6.5.	Kitos sąnaudos		-	-
III.7.	Kitas grynuju aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-	(11)
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
	SUMAŽÉJO IŠ VISO:		483 973	408 261
IV.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	1	4 657 199	3 175 938

10 – 25 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

2018 m. kovo 29 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2018 m. kovo 29 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pensijų fondo pavadinimas:	Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas Luminor pensija 3 plius (toliau – Fondas)		
Pensijų fondo įsteigimo data:	2007 m. spalio 1 d.		
Valdymo įmonė:			
	Pavadinimas	Luminor investicijų valdymas UAB	
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, 03601 Vilnius-6, Lietuva	
	Įmonės kodas:	226299280	
	Tel.:	(8-5) 2393 444	
	Elektroninio pašto adresas:	investicija@luminor.lt	
	Pensijų fondo valdytojas:	Luminor investicijų valdymas UAB	
Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas:	Luminor Bank AB	
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva	
	Įmonės kodas:	112029270	
	Tel.:	(8-5) 2393 444	
	Faks.:	(8-5) 2393 783	
Audito įmonė:	UAB „Ernst & Young Baltic“		
	Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335		
	Subačiaus g. 7, Vilnius, Lietuva		
Ataskaitinis laikotarpis:	nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.		

Apskaitos politika

Luminor investicijų valdymas UAB (toliau – Bendrovė arba Valdymo įmonė), tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. 2011 metais pradėtas taikyti 39 verslo apskaitos standartas „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tēstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės testi savo veiklą.

Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendruoju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansines ataskaitas sudarantis pensijų ir investicinių fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas įtraukiama tik to fondo turta, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkines operacijos registruojamos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamas atskirios finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

Finansinės ataskaitos sudaromos naudojant Lietuvos Respublikos piniginį vienetą eurą.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniaisiais metais.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

Investavimo politika

Pensijų fondo investavimo strategija remiasi prielaida, pagrįsta daugelio dalyvių ilgalaikiu investavimo laikotarpiu, todėl iki 100 procentų Pensijų fondo grynuju aktyvu lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisimant su tuo susijusią riziką, ir siekiant aukštėsnio pelningumo ilgu laikotarpiu. Dalis Pensijų fondo turto gali būti investuojama į perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius, bei pinigų rinkos priemones. Investuojant specializacija geografinėje zonoje ar pramonės šakoje nebus taikoma.

Investicijų portfelio struktūra

Pensijų fondo investicijas gali sudaryti:

1. perleidžiamieji vertybinių popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose Europos Sąjungos valstybėje;
2. perleidžiamieji vertybinių popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles, esančias šalyse, kurios priklauso Ekonominiui bendradarbiavimui ir plėtros organizacijai¹;
3. perleidžiamieji vertybinių popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose ne Europos Sąjungos valstybėje, kuri yra nurodyta Pensijų fondo taisyklėse²;
4. išleidžiami nauji perleidžiamieji vertybinių popieriai, jeigu emisijos sąlygose yra numatytais įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu įtraukiama į prekybą ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo (jei tokia birža ar rinka yra nurodyta 1, 2 ir 3 papunkčiuose);
5. investiciniai vienetai ir akcijos kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančiu LR teisés aktų nustatytus reikalavimus;
6. indėliai ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir kurie yra kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažesnė kaip Europos Sąjungoje;
7. išvestinės finansinės priemonės, skirtos Pensijų fondo rizikai valdyti;
8. Pensijų turtas gali būti investuojamas rizikos kapitalo rinkose, jeigu subjektas, išskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:
 - 8.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra arba yra įtvirtinti kiti priežiūros institucijai priimtini adekvacią subjekto kontrolę užtikrinantys instrumentai;
 - 8.2. nuostoliai, kuriuos Pensijų fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;
 - 8.3. jeigu subjektas yra prižiūrimas priežiūros institucijos, priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominiui bendradarbiavimui ir plėtros organizacijos narė;
9. kiti finansiniai instrumentai numatyti teisés aktuose.

Pensijų fondas investuos lėšas ne tik eurais, bet ir kitomis valiutomis.

Finansinės rizikos valdymo metodai

Investuojant Pensijų fondo turta yra susiduriama su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos. Finansinės rizikos, su kuriomis gali būti susiduriama investuojant Pensijų fondo turta:

1. Kredito rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popieriu emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti kredito riziką, dalis Pensijų fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius;
2. Palūkanų normos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių palūkanų pokyčių, kurie gali turėti įtakos perleidžiamųjų skolos vertybinių popieriu kainoms. Siekiant sumažinti palūkanų normų riziką, formuojant Pensijų fondo turta sudarančių perleidžiamųjų skolos vertybinių popieriu portfelį gali būti atsižvelgiama į Pensijų fondo dalyvių vidutinę sutarties trukmę;
3. Valiutos kurso rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio nacionalinės valiutos atžvilgiu, kuris sąlygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką dalis lėšų bus investuojama eurais;
4. Akcijų kainos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant Fondo taisyklėse ir įstatymuose numatytu diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą;

¹ Australijos (Australijos VP birža); Čilės (Santjago VP birža); Japonijos (Tokijo VP birža, Osakos VP birža); Jungtinės Amerikos Valstijų (Amerikos akcijų birža (Amex), Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange, CBOE), Čikagos prekių birža (Chicago Mercantile Exchange, CME), Niujorko akcijų birža (NYSE), National Association of Securities Dealers, Inc. (NASDAQ), Chicago Board of Trade, JAV Vyriausybės vertybinių popieriu rinka, organizuota pirminių dilerių ir reguliuojama Niujorko Federalinių rezervų banko; Kanados (Toronto VP birža); Korėjos (Seulo VP birža); Norvegijos (Oslo VP birža); Šveicarijos (Šveicarijos VP birža, Ciuricho VP birža, Ženevos VP birža, Bazello VP birža); Islandijos (Islandijos VP birža); Izraelio (Tel Avivo VP birža); Meksikos (Meksiko VP birža); Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža); Turkijos (Stambulo VP birža).

² Buenos Aires vertybinių popieriu birža (Argentina), Panamos vertybinių popieriu birža (Panama), Rio de Žaneiro vertybinių popieriu birža, San Paulo vertybinių popieriu birža (Brazilija), Johanesburgo vertybinių popieriu birža (Pietų Afrikos Respublika), Honkongo vertybinių popieriu birža (Honkongas), Kuala Lumpuro vertybinių popieriu birža (Malaizija), Tailando vertybinių popieriu birža (Tailandas), Singapūro vertybinių popieriu birža (Singapūras), Nacionalinė Indijos vertybinių popieriu birža (Indija), Tel Avivo vertybinių popieriu birža (Izraelis), Zagrebo vertybinių popieriu birža (Kroatija), Bukarešto vertybinių popieriu birža (Rumunija), Bulgarijos vertybinių popieriu birža (Bulgarija), Maskvos vertybinių popieriu birža, Rusijos birža (Rusija), Ukrainos vertybinių popieriu birža (Ukraina)

Finansinės rizikos valdymo metodai (tęsinys)

5. Rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius norimu laiku ir už norimą kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investicija). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką bus investuojama tikta i tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio rinkose arba kurių kainą reguliarai skelbia visuotinės informavimo priemonės;

6. Sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti sudarant sandorių. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, investicijų Valdymo įmonė sudarys sandorius daugiausia su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito įstaigomis ar finansų įstaigomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, bespecializuojančiais atitinkamoje srityje;

7. Atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorių metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamą lėšą ar vertybių popieriu, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkinusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje daugiausia bus naudojamas mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai;

Akcijų kainos, palūkanų normų, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: apsikeitimo, ateities, pasirinkimo ir išankstinius sandorius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensijų fondo investicijų dalimi. 2016 m. ir 2017 m. šiomis priemonėmis nebuvo naudotasi.

Pensijų fondo vieneto pokytis yra lyginamas su lyginamuojų indeksu, kuris pasirenkamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir tvirtinamas Valdymo įmonės valdyboje. Pensijų fondo dalyviai su lyginamojo indekso sudarymo tvarka gali susipažinti darbo dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 15 val. Valdymo įmonės buveinėje Konstitucijos pr. 21A, Vilniuje, bei Luminor Bank AB Klientų aptarnavimo padaliniuose. Taip pat interneto svetainėje www.luminor.lt skelbiama: lyginamuojų indeksų sudėtys; sudėtinį lyginamąjį indeksą sudarančių indeksų svorių pasirinkimo pagrindimas; linijinė diagrama, vaizduojanti perskaičiuotų vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių dinamiką nuo lyginamojo indekso skaičiavimo pradžios.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynujų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į Pensijų fondą gautų kaupiamujų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš kitų investicinių fondų ar pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui priklausančios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojuusi garantuoti tam tikrą pajamingumą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikraja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybių popieriu dividendai (gauti bei paskelbtai).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių, vertybių popieriu, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, išskaitant ir tikraja verte įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidare atsiskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo iš naujo įvertinant užsienio užsienio valiutą gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandanti finansinių turtą ir finansinių įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynujų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, delspinigų pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynujų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos sumokėti pensijų fondo dalyviui priklausančios piniginės lėšos, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybių popieriu, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokiai yra. Taip pat įtraukiamas ir tikraja verte įvertinto turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo. Panaikinus praėjusiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimas taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidare atsiskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai (tėsinys)

5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpiu, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turu ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomas susijusios ataskaitinio laikotarpio šiu sandorių sudarymo išlaidos.

6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodomas Pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytių pensijų fondo taisyklėse.

7. Kito grynujų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas.

8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodomas sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklėse nenumatyti arba nustatyti ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodomas su minuso ženklu.

Atskaitymu valdymo įmonei ir depozitoriumui taisyklės

Mokesčiai išskaičiuojami iš Pensijų turto:

1. mokesčis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą;

2. mokesčis Depozitoriumui;

3. mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju;

4. kitos išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto.

Mokesčis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą susideda iš:

1. pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš kiekvienos naujai įmokamos pensijų įmokos ir kurio maksimalus dydis yra 2 procento nuo pervedamos pensijų įmokos. Tuo atveju, jeigu dalyvis pereina į Pensijų fondą iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo, nuo iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo pervedamų dalyvio piniginių lėšų pradinis valdymo mokesčis neišskaičiuojamas;

2. metinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš Pensijų turto ir kurio maksimalus dydis yra 1 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų turto valdymo mokesčis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto. Pensijų turto valdymo mokesčis už vieną dieną skaičiuojamas Pensijų turto valdymo mokesčių padalinant iš faktinio metų kalendorinių dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jeigu šie atskaitymai per vienerius kalendorinius metus viršija 1 procento nuo dalyvio Pensijų sąskaitoje apskaičytų lėšų vidutinės metinės vertės, Valdymo įmonė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos perveda pervaizį į Pensijų fondo sąskaitą.

Tikslius pradinio Pensijų turto valdymo ir metinio Pensijų turto valdymo mokesčių dydžius, užtikrinant visiems dalyviams tapačias sąlygas, nustato Valdymo įmonės valdyba. Pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio dydžiai gali būti skirtinti priklausomai nuo pensijų įmokos dydžio. Informacija dalyviams apie galiojančius valdymo mokesčių dydžius pateikiama tinklapje (www.luminor.lt).

Mokesčis Depozitoriumui yra ne didesnis kaip 0,2 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Depozitoriumo mokesčis yra metinis. Jis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto ir pervedamas į Depozitoriumo sąskaitą. Maksimalus Depozitoriumo mokesčis procentais už vieną kalendorinę dieną skaičiuojamas nustatyta Depozitoriumo mokesčių padalinant iš metinio kalendorinių dienų skaičiaus, apvalinančių keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jeigu Depozitoriumo mokesčis per vienerius kalendorinius metus viršija 0,2 procento nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės, Valdymo įmonė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos pverda pervaizį į Pensijų fondo sąskaitą.

Mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju:

1. Dalyvio perėjimas į kitą Valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atliekamas nemokamai, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo;

2. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atveju Valdymo įmonė atskaito su dalyvio perėjimu susijusias išlaidas, kurios negali būti didesnės negu 0,5 procento nuo dalyvio vardu į kitą pensijų fondą pervedamų piniginių lėšų sumos, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro faktinės Valdymo įmonės išlaidos, susijusios su Pensijų sąskaitos uždarymu ir lėšų pervedimu;

3. Tuo atveju, jeigu dalyvis nutraukia Pensijų kaupimo sutarti, nepereinant į kitą pensijų fondą, Valdymo įmonė nuo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų sumos atskaito 1 procento atsiimamos sumos neviršijantį mokesčių.

Kitų išlaidų, dengiamų iš Pensijų turto, sąrašas:

1. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams;

2 išlaidos už bankines paslaugas;

3. Pensijų fondo audito išlaidos;

4. bendras maksimalus šiame punkte išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1.5 procentų per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

Valdymo įmonė iš Pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoja jokių kitų atskaitymų, išskyrus atvejus, numatytus šiame punkte. Pensijų fondo taisyklėse numatyti maksimalūs atskaitymų dydžiai negali būti viršijami, tačiau jie gali būti mažesni. Išskaičiuoti atskaitymai tampa Valdymo įmonės nuosavybe.

Investicijų invertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Pensijų turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei Luminor investicijų valdymas UAB grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika)

Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas (tėsinys)

2. Aktyvai denominuoti užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal LR buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos politikoje nustatyta tvarką.
3. Vertybinių popieriai pripažįstami grynujų aktyvų ataskaitoje ir jų pripažinimas nutraukiamas taikant atsiskaitymo datos apskaitą.

Grynujų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika

Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė nustatoma iš Fondo turto rinkos vertės atėmus trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įsipareigojimus. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė iki kitos darbo dienos 12.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.luminor.lt.

Apskaičiuojant GAV, grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinamos pagal nominalią vertę. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę. Kaupiamos palūkanos apvalinamos pagal matematinės taisykles keturių skaičių po kablelio tikslumu. Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus.

Naujai išleidžiami vertybinių popieriai apskaitomi pagal jų nustatyta platinimo kainą atitinkamą Vertinimo dieną.

Apskaičiuojant Pensijų fondų ir Investicinių fondų GAV, skolos vertybinių popieriai, įtraukti į reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos rinkų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybinių popieriai vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg uždarymo kainą (Frankfurto biržą).

Skolos vertybinių popieriai, įtraukti į NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybinių popieriai vertinami pagal paskutinę žinomą vidutinę trijų bankų vidutinių kainų kainą, gautą iki 14.00 val., pirkimo ir pardavimo kainas viešai skelbia Luminor Bank AB, AB bankas "Swedbank", AB SEB bankas. Jeigu kuris nors vienas ar keli bankai neskelbia kurio nors vertybinių popieriaus pirkimo ir pardavimo kainos, tai vidutinė kaina renkama iš likusių bankų vidutinių kainų.

Jei per paskutinią prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama, tikroji vertė nustatoma pagal paskutinę žinomą, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 dienų buvusią vidutinę rinkos kainą ar uždarymo kainą, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma kaina.

Skolos vertybinių popieriai, turinčių atkarpas, tikroji vertė Vertinimo diena apskaičiuojama prie vertybinių popieriaus kainos pridedant atkarpos išmoką, suapvalintą pagal matematinės taisykles aštuonių skaičių po kablelio tikslumu, kuri būtų sukaupta vertinimo dienai pagal informacinių duomenų bazę Bloomberg.

Kolektyvinio investavimo subjektų Investiciniai vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg uždarymo kainą. Jei kaina nėra skelbiama iki 10 val., imama paskutinė žinoma viešai paskelbta informacinės duomenų bazės Bloomberg uždarymo kaina.

Nuosavybės vertybinių popieriai, įtraukti į NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Nuosavybės vertybinių popieriai, įtraukti į kitų šalių reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos sistemų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Vertybinių popieriai bei kolektyvinio investavimo subjektais vertinami iki kitos darbo dienos tarp 9 - 10 val. Bloomberg informacinių sistemos skelbiamomis kainomis (paskutinė žinoma kaina).

Uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjektų pirminis turtas prilygsta sumokėtai įmokai. Vėliau turtas pervertinamas gavus fondo finansines ataskaitas. Jeigu turto vertė neigiamo, tuomet fondo turtą vertiname nuliui. Jeigu pagal gautą finansinę ataskaitą turto vertė yra teigiamo, tuomet išskaičiuojama Vieneto vertė, kuri apvalinama 6 vienetų po kablelio tikslumu.

Vieneto vertė perskaičiuojama kiekvieną kartą, kai gaunamos subjekto ketvirtinės finansinės ataskaitos pagal formulę:

$$\frac{T}{N},$$

kur:

T – uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto grynojo turto vertė pagal gautas finansines ataskaitas;
N – išskaičiuotas (investuoto turto) uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto kiekis fonde.

Sumokėjus papildomas įmokas į fondą vieneto vertė perskaičiuojama pagal šią formulę:

$$\frac{T+D}{N},$$

T – uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto turto vertė pagal gautas ketvirtines finansines ataskaitas;

D – sumokėtos papildomos įmokos;

N – išskaičiuotas (investuoto turto) uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto kiekis fonde įskaitant sumokėtas įmokas.

Grynujų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika (tęsinys)

Jeigu apskaičiuojant Pensijų fondų ir Investicinių fondų GAV nuolat nėra galimybės nustatyti tam tikrų portfelio sudėtyje esančių priemonių vertinimo dienos kainos, yra laikomasi GAV skaičiavimo metodikoje nustatyto paskutinės žinomas kainos kriterijaus.

Jei tie patys vertybinių popieriai buvo nupirkti ir parduoti tą pačią dieną (Intraday trading), bei atsiskaitymas už juos taip pat įvyksta vienu metu, tai skaičiuojant tos dienos GAV, atvaizduojamas tik tokių sandorių verčių skirtumas.

Naujai įsigytų vertybinių popieriai į fondo turą įrašomi atsiskaitymo dieną įsigijimo verte ir perkainuojami tą pačią darbo dieną.

Apskaičiuojant GAV, dividendų pajamos pripažystamas tada, kai yra patvirtintos ir žinomas akcininkų teisės gauti pinigus. Jei nėra galimybės sužinoti apie patvirtintus mokėti Kolektyvinio investavimo subjektų mokamus dividendus, jie pajamomis pripažystomi dividendų gavimo dieną.

Jei priemonė nebuvo kotiruojama daugiau nei 30 dienų iki vertinimo dienos arba buvo kotiruojama rečiau, jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemoje neprekiaujama.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Į Fondo sąskaitą pervestos dalyviui priklausantios piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuoamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis pensijų fondo turte nustatoma pagal dalyvio sąskaitoje įrašytų apskaitos vienetų skaičių.

Už pervestas lėšas dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$AVS = \frac{PPL - A}{AVV}$$

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

PPL – į dalyvio sąskaitą pervestos piniginės lėšos;

A – Taisyklių nustatyti atskaitymai;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka.

Apskaitos vienetų skaičius apvalinamas pagal matematines taisykles iki 4 skaičių po kablelio.

Apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuojami piniginių lėšų pervedimo dienos apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (AVS * AVV) - PA$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka;

PA – Taisyklių nustatyti atskaitymai.

Pensijų sąskaitą tvarko Bendrovė elektroniniu būdu, užtikrendama Pensijų sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą.

Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą dalyviui priklausantios lėšos į Apskaitos vienetus konvertuoamos pinigų į Pensijų sąskaitą užskaitymo dienos Apskaitos vieneto verte, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo.

Bendrovė uždaro dalyvio Pensijų sąskaitą pasibaigus dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2017 12 31)	Prieš metus (2016 12 31)	Prieš dvejus metus (2015 12 31)
Grynujų aktyvų vertė	4 657 199	3 175 938	2 371 969
Apskaitos vieneto vertė	0,3981	0,3617	0,3424
Apskaitos vienetų skaičius	11 698 538	8 781 773	6 928 103

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2017 m.		Ataskaitinis laikotarpis 2016 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	3 820 258	1 471 119	2 923 406	996 101
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	903 494	345 938	1 069 736	354 816
Skirtumas	2 916 765	1 125 181	1 853 671	641 285

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plius
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

3. Investicijų portfelio sudėtis

2017 m. gruodžio 31 d.

Koda s	Emitento (KIS, kredito istaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra isigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkan ų norma, % nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas*	Išpirkimo / konvertavim o data / terminas	Dalis GA , %
2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai													
2.2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, ištraukti i Papildomajį ar jį atitinkanti prekybos sąrašą													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT1000607010	EUR	270		27 000	29 446	29 124	0.13		2021-08-28	0.63	
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650038	EUR	400		40 000	39 921	39 951	0.34		2022-09-27	0.86	
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650020	EUR	350		35 000	34 868	35 306	0.10		2021-05-04	0.76	
	Iš viso:				1 020		102 000	104 235	104 391					2.24
2.3	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630022	EUR	800		80 000	80 697	80 990	-0.04		2019-03-30	1.74	
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630030	EUR	200		20 000	19 975	20 009	-0.30		2019-06-01	0.43	
	Iš viso ne nuosavybės vertybinių popieriai:				1 000		100 000	100 673	100 998					2.17
3	Kolektyvinio investavimo subjektai				2 020		202 000	204 908	205 390					4.41
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai													
-	Candriam SRI EQTY	LU	LU1434524259	EUR	172	Candriam		294 487	335 399		www.candriam.co m	KIS 3	7.20	
-	Candriam SRI- Equity World	LU	LU1434527781	EUR	918	Candriam		338 121	339 301		www.candriam.co m	KIS 3	7.29	
-	DNB Fund - Global	LU	LU1047850000	EUR	611	DNB asset Management SA		80 512	86 564		www.dnb.no/l/u	KIS 3	1.86	
-	EWART WORLDW SUST-BEA	GB	GB00B7D5XN45	EUR	187 295	First State Investments UK Ltd		346 114	348 631		www.firststate.co. uk	KIS 3	7.49	
-	ING (L) - Invest Fund	LU	LU0191250769	EUR	1 176	ING Investment Management		344 902	409 806		www.ingim.com	KIS 3	8.80	
-	MIROVA GLOB SUST EQUITY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	20	Mirova Funds		305 000	321 344		www.mirova.com	KIS 3	6.90	
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	1 010	Natixis Global Asset Management		220 407	263 992		http://ga.natixis.c om/global	KIS 3	5.67	
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	2 154	Investment Funds SA		177 833	267 373		www.nordea.lu	KIS 3	5.74	
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP	LU	LU0476541221	EUR	16 827	Investment Funds SA		331 410	366 319		www.nordea.lu	KIS 3	7.87	

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plius
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	68	Pioneer Asset Management	108 363	134 543	www.pioneerinvestments.com	KIS 3	2.89
- Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	1 042	Robeco Institutional Asset Mgmt BV	323 975	376 412	www.robeco.com	KIS 3	8.08
- SCHRRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU	LU0279459969	EUR	15 565	Schroder Investment Management S.A.	249 818	315 032	www.schroders.lu	KIS 3	6.76
- Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	9 422	Triodos Investment Management B.V.	360 380	382 990	www.triodos.nl	KIS 3	8.22
- UBS Equity fund - Global Sustainable	LU	LU0401295539	USD	1 701	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.	241 830	308 086	www.ubs.com/fund	KIS 3	6.62
Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				237 979		3 723 152	4 255 792			91.38
7 Pinigai										
- Luminor Bank AB	LT		EUR				14 833	0.00		0.32
- Luminor Bank AB	LT		EUR				187 497	0.00		4.03
Iš viso pinigų:						202 330				4.34
9 Iš viso:						4 663 511				100

2016 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISTIN kodas / Preiemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė	KIS tipas	Įspirkimo / konvertavimo data / terminas	Dalis į rinkos vertę (%)
2 Ne nuosavybės vertybinių popierių														
-	Ne nuosavybės vertybinių popierių, išskaitant prekybos sąrašą													
- Lietuvos Respublika	LT	LT000060549	EUR	3 243 744			32 437	33 755	34 112	0.01			2018.10.31.	1.07
- Lietuvos Respublika	LT	LT1000607010	EUR	270			27 000	29 446	29 569	0.20			2021.08.28	0.93
- Lietuvos Respublika	LT	LT0000630014	EUR	800			80 000	79 743	80 475	0.00			2018.05.20	2.53
- Lietuvos Respublika	LT	LT0000650020	EUR	350			35 000	34 868	35 299	0.15			2021.05.04	1.11
Iš viso:				3 245 164		174 437	177 812	179 455						5.65
2.3	Ne nuosavybės vertybinių popierių, kuriais prekiuojama kitose reguliuojamose rinkose													
- Lietuvos Respublika	LT	X50241528682	USD	31			29 657	32 669	30 879	1.33			2017.09.14	0.97
- Lietuvos Respublika	LT	LT0000630022	EUR	1 000			100 000	100 872	101 732	0.03			2019.03.30	3.20
- Lietuvos Respublika	LT	LT0000630030	EUR	200			20 000	19 975	19 984	0.03			2019.06.01	0.63
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				1 231			149 657	153 516	152 595					4.80
3 Kolektyvinio investavimo subjektai				3 246 395			324 094	331 328	332 050					10.4
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančiu kolektyvinio investavimo subjektui (KIS) vienetai													

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plius
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	Candriam Equities L Sustainable World I Acc EUR	LU	LU0133360593	EUR	781	Candriam Luxembourg		258 779	280 815		www.candriam.com	KIS 3		8.84
-	Luminor Fund - Global SRI-A Fund	LU	LU1047850000	EUR	1 748	Luminor asset Management SA		216 031	230 756		www.dnb.no/lu	KIS 3		7.27
-	ING (L) - Invest Sustainable Equity Fund	LU	LU0090738252	USD	69 170	Luminor Asset Management		160 650	152 198		www.dnb.no/lu	KIS 3		4.79
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0191250769	EUR	879	ING Investment Management		244 102	280 183		www.ingim.com	KIS 3		8.82
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	2 054	Natixis Global Asset Management		166 938	177 187		http://ga.natixis.com/global	KIS 3		5.58
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund B EUR	LU	LU0476541221	EUR	12 611	Nordea Investment Funds SA		167 833	197 412		www.nordea.lu	KIS 3		6.22
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	54	Pioneer Asset Management		84 200	94 694		www.pioneerinvestments.com	KIS 3		2.98
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	828	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		256 476	243 884		www.robeco.com	KIS 3		7.68
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU	LU0279459969	EUR	12 810	Schroder Investment Management S.A.		199 317	211 501		www.schroders.lu	KIS 3		6.66
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	4 180	Triodos Investment Management B.V.		156 000	154 871		www.triodos.nl	KIS 3		4.88
-	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU	LU0401295539	USD	1 347	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		216 302	224 223		www.ubs.com/funds	KIS 3		7.06
-	UBS ETF MSCI World SRI	LU	LU0629459743	EUR	2 604	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		176 351	189 389		www.ubs.com/funds	KIS 3		5.96
Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektu:					109 760		2 548 306	2 684 537					84.5%	
7	Pinigai													
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				63 673	0.00					2.00
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				100 711	0.00					3.17
9	Iš viso pinigų:							164 384						5.18
9	IŠ VISO:							3 180 971						100

*KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynuujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatytas mišrus (subbalansuotas) investavimas;

KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynuujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynuujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;

KIS 5 – visų kitų rūsių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, neklinojamojo turto, žaliaučių ir kt.).

3. Investicijų portfelio sudėtis (tėsinys)

Remiantis LB patvirtinta Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodika bei Luminor investicijų valdymas UAB grynujų aktyvų vertės skaičiavimo tvarka:

Vertybinių popieriai bei kolektyvinio investavimo subjektai vertinami iki kitos dienos 10 val. skelbiomis kainomis, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną susidarė skirtumas dėl žemiau pateikiamų KIS pervertinimų, nes GAV skaičiavimo datai (2018 m. sausio 2 d. 10 val.) nebuvo atnaujintos minėtų KIS vertės 2017 m. gruodžio 31 dienai:

KIS pavadinimas	ISIN	Vieneto vertė		Vieneto vertės skirtumas	(Eur)
		2017 12 31	2017 12 28		
MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	16 084.67	16 190.43	105.7600	
Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	1 943.75	1 948.66	4.9100	
Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	366.78	369.65	2.8700	
Triodos Sustainable Equity Fund	LU0309381191	40.38	40.65	0.2700	
Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	362.36	361.30	-1.0600	
NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	259.79	261.33	1.5418	
Luminor Fund - Global SR-I-A-EUR	LU1047850000	140.49	141.76	1.2720	

Perskaičiavus fondo turtą 2017 gruodžio 31 d. kainomis turtas ir grynieji aktyvai būtų mažesni 9 352 eurais.

Investicijų portfelis atitinka pensijų fondo taisyklėse numatyta investavimo strategiją: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje skolos vertybinių popieriai sudarė 4,41 proc. visų pensijų fondo grynujų aktyvų vertės, investicijos į kolektyvinio investavimo subjektų vienetus sudarė 91,38 proc., pinigai – 4,34 proc. visų pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

4. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
EUR	4 091 433	87.85	2 596 484	81.75
USD	572 078	12.28	584 487	18.40
Iš viso:	4 663 511	100	3 180 971	100
Pagal geografinę zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sajungos valstybės	4 255 792	91.38	2 684 536	84.53
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	407 719	8.75	496 435	15.63
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso:	4 663 511	100	3 180 971	100
Pagal investavimo objektus:				
Kolektyvinio investavimo subjektai	4 255 792	91.38	2 684 537	84.53
Vyriausybių VP	205 390	4.41	332 050	10.46
Pinigai	202 330	4.34	164 384	5.18
Iš viso:	4 663 511	100	3 180 971	100

Pagal kitus kriterijus Fondo investicijos neskirstomos.

5. Investicijų vertės pokytis

2017 metai

Pokytis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirktą)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Grynųjų aktyvų atskaitos straipsniai						
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pingų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybinių popieriai	332 050	39 921	163 404	1 357	4 534	205 389
Vyriausybų ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybinių popieriai	332 050	39 921	163 404	1 357	4 534	205 389
Kiti skolos vertybinių popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybinių popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinto investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	2 684 537	1 759 741	590 994	488 851	86 344	4 255 792
Kitros investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	3 016 587	1 799 662	754 398	490 208	90 878	4 461 181

2016 metai

Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai						
Terminuotieji indėliai						
Pinigų rinkos priemonės						
Skolos vertybinių popieriai						
Vyrainybinių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybinių popieriai	200 357	185 789	58 160	4 337	273	332 050
Kiti skolos vertybinių popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybinių popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektivinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	2 033 044	1 074 464	607 426	207 427	22 972	2 684 537
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	2 233 401	1 260 253	665 586	211 764	23 245	3 016 587

6. Atskaitymai iš pensijų fondo turto

2017 metai

Atskaitymai	Atskaitymų dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą :	1%	1%	37 212	0.99%
nekintamas dydis	1%	1%	37 212	0.99%
depozitoriumui	0,20%	0,15%	5 605	0.15%
Už sandorių sudarymą	***	***	297	0.01%
Už auditą	***	***	2 054	0.05%
Kitos veiklos išlaidos	***	***	-	-
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma*			44 871	
BIK % nuo GAV *			1,19%	
Visų išlaidų suma			45 168	1.20%
Salyginis BIK ir (arba) tikėtinis salyginis BIK ****				2,09%
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**				20% (23%)

2016 metai

Atskaitymai	Atskaitymų dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą :	1%	1%	24 750	0,99%
nekintamas dydis	1%	1%	24 750	0,99%
depozitoriumui	0,20%	0,15%	3 728	0,15%
Už sandorių sudarymą	***	***	289	0,01%
Už auditą	***	***	1 446	0,06%
Kitos veiklos išlaidos	***	***		
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma*			29 924	
BIK % nuo GAV *			1,20%	
Visų išlaidų suma			30 213	1,21%
Salyginis BIK ir (arba) tikėtinis salyginis BIK ****				2,15%
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**				23% (71%)

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų gražą. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvertumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

***Išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto, tai išlaidos už bankines paslaugas, Pensijų fondo audito išlaidos ir sandorių sudarymo išlaidos bendras maksimalus išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1,5 procento per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams, sudarančios ne daugiau kaip 1 procentą nuo sudarytų sandorių vertės.

**** Kai daugiau kaip 10 proc. grynujų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus, apskaičiuojamas salyginis BIK ir (arba) tikėtinis salyginis BIK, atitinkantis tokią investicijų dalį.

6. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto (tėsinys)

Papildoma informacija 2017 m. (neaudituota)

Eil. nr.	Pavadinimas	ISIN kodas	KIS vidutinis metinis turtas	KIS dalis vidutinėje metinėje GAV, %	Fondo į kuri investuota BIK, %	BIK dalis tenkanti fondui, %
1	Luminor -GLB Emerging MKTS SRI Fund	LU0090738252	46 203	1.23%	1.92%	0.02%
2	NN (L) Global Sustainable Equity	LU0191250769	326 573	8.70%	1.64%	0.14%
3	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU0602539271	239 875	6.39%	1.05%	0.07%
4	Luminor Fund - Global SR-I-A-EUR	LU1047850000	192 755	5.13%	0.80%	0.04%
5	NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	235 561	6.27%	1.20%	0.08%
6	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU0313648254	127 255	3.39%	0.83%	0.03%
7	Nordea-1 Global Portfolio BP EUR	LU0476541221	299 159	7.97%	1.04%	0.08%
8	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	329 072	8.76%	0.94%	0.08%
9	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU0401295539	293 329	7.81%	0.58%	0.05%
10	Candriam Equities L Sustainable World I Acc EUR	LU0133360593	73 979	1.97%	0.73%	0.01%
11	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU0279459969	270 588	7.21%	1.39%	0.10%
12	Triodos Sustainable Equity Fund	LU0309381191	259 456	6.91%	0.91%	0.06%
13	UBS ETF MSCI World SRI	LU0629459743	89 812	2.39%	0.38%	0.01%
14	Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	222 530	5.93%	0.75%	0.04%
15	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	156 521	4.17%	0.80%	0.03%
16	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	136 243	3.63%	0.42%	0.02%
17	STEWART WORLDW SUST-BEA	GB00B7D5XN45	129 752	3.46%	0.88%	0.03%
Viso:						0.90%
Vidutinė metinė fondo GAV			3 755 090			
BIK						1.19%
Sąlyginis BIK						2.09%

BIK - bendrasis išlaidų koeficientas apskaičiuojamas bendrašias veiklos išlaidas, patirtas (priskaičiuotas) per atitinkamą ataskaitinį laikotarpi, dalijant iš vidutinės to laikotarpio grynuų aktyvų vertės.

GAV – vidutinė kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo laikotarpio grynuų aktyvų vertė.
 KIS- kolektyvinio investavimo subjektas.

7. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpi (nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.) sumokėta Luminor Bank AB Rinkų departamento 297 eurus už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose.

Per prieitą ataskaitinį laikotarpi (nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d.) sumokėta Luminor Bank AB Rinkų departamento 289 Eur už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

Pensijų fondo lyginamajį indeksą nuo 2017 m. sausio 1 d. sudaro:

Akcių dalies lyginamajį indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

70% Pasaulio akcijos (MSCI world index)

30% Besivystančių rinkų (MSCI Emerging markets)

Fondo lyginamajį indeksą sudarantys indeksai ir jų svoriai parinkti pagal taisyklėse nustatytas Fondo investavimo strategijas.

Apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicijų portfelio metinės investicijų grąžos (bendrosios ir grynosios) ir lyginamojo indekso, pokytis palyginti su keliais praėjusiais laikotarpiais.

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų ⁹
Apskaitos vieneto vertės pokytis*	10,06%	5,64%	3,73%	(3,87%)
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis ¹ (nuo 2007.07.02)	11,36%	10,28%	3,98%	-
Metinė grynoji investicijų grąža ²	10,07%	5,69%	3,75%	-
Metinė bendroji investicijų grąža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondui) ³	10,08%	5,71%	3,73%	-
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	6,29%	10,66%	13,37%	-
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	8,70%	14,62%	18,30%	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁵	0,97	0,91	0,99	-
Indekso sekimo paklaida ⁶	2,00%	5,25%	2,20%	-
Alfa rodiklis ⁷	1,94%	(6,03%)	(0,44%)	-
Beta rodiklis ⁸	0,77	1,20	0,95	-

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokyti, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

1. Lyginamasis indeksas – statistinis rodiklis, kuris susideda iš vieno arba kelių visuotinai pripažintų ir plačiai naudojamų nepriklausomų asmenų sudarytų finansinių priemonių indeksų, atspindinčių tam tikrų rinkų ar jų dalius pokyčius;

2. grynoji investicijų grąža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kuria apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;

3. bendroji investicijų grąža – pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kuria apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;

4. standartinis nuokrypis (angl. standard deviation) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

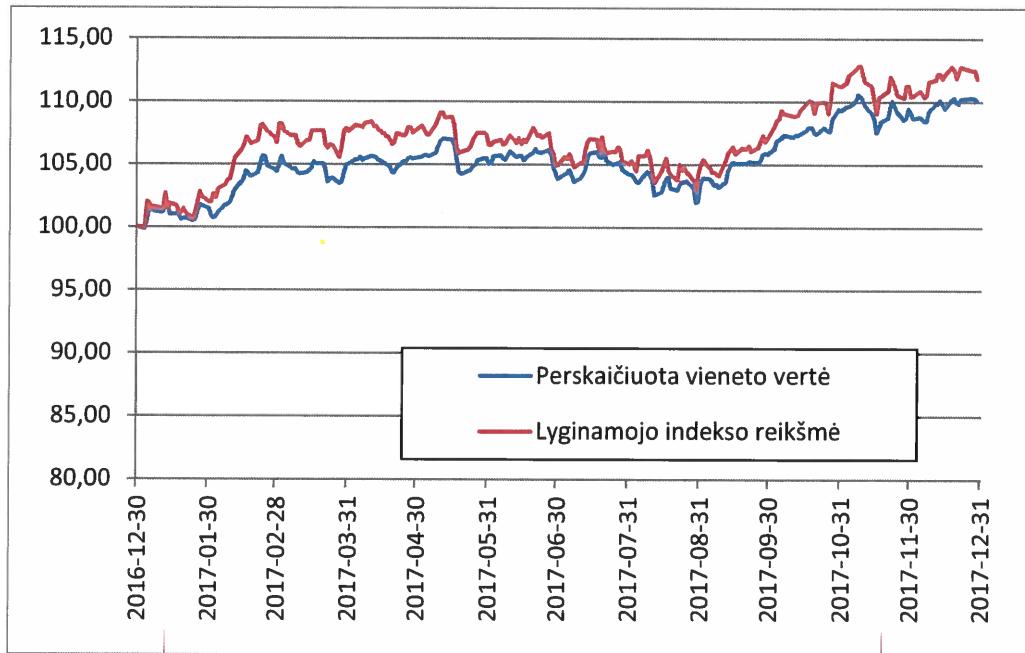
5. koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę;

6. indekso sekimo paklaida (angl. tracking error) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso pokyčių skirtumą standartinį nuokrypi;

7. alfa – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui;

8. beta – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei;

9. fondas veikia 10 metų ir tris mėnesius.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija (tęsinys)

Vidutinė investicijų grąža, vidutinis subjekto vieneto (akcijos) vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, taip pat vidutinis lyginamojo indekso pokytis per kelis praėjusius laikotarpius.

	(%)			
	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios ⁴
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis	6,44%	9,05%	3,64%	3,70%
Vidutinis pensiju fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis (nuo 2007.07.02)	8,49%	10,06%	3,54%	2,92%
Vidutinė grynoji investicijų grąža ¹	6,47%	9,06%	3,65%	3,56%
Vidutinė bendroji investicijų grąža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondu) ²	6,47%	9,08%	3,71%	3,62%
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ³	10,07%	11,68%	10,14%	10,41%

1. grynoji investicijų grąža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektivinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;
2. bendroji investicijų grąža – pensijų fondo ar kolektivinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;
3. vieneto vertės pokyčių standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;
4. fondas veikia 10 metų ir tris mėnesius.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra gautų lėšų suma		1 471 119	996 102
	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	-	-
Periodinės įmokos į pensijų fondą	paties dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	1 033 574	645 836
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	295 805	245 123
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-	-
Iš kitų pensijų fondų	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	139 016	80 709
pervestos lėšos	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	2 724	24 434
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-	-

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra išmokėtų lėšų suma		345 938	354 816
	vienkartinės išmokos dalyviams	27 378	17 063
Pensiju išmokos	periodinės išmokos dalyviams	-	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-	-
Į kitus pensijų fondus	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	73 516	157 513
pervestos lėšos	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	21 457	24 086
Išstojuusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų fondų atveju)		215 627	153 449
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		7 960	2 705
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir išmokėtų lėšų sumą), iš viso		-	-

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		2 911	2 640
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjima	99	59
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-	-
	Kiti dalyviai	3 657	2 852
	Iš viso	3 756	2 911
Dalyvių skaičiaus pokytis		845	271

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius

	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras prisijungusių dalyvių skaičius	1 097	484
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą	1 052	454
Iš kitų pensijų fondų ateję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	41
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	4

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius

	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius	252	213
I kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	10
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	11
Baigusių dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojuisių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	219
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuiteta ir jų derinį)	6
	dalyvių, pasinaudojusiems Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	-
	mirusiu dalyvių	6

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	iš viso
Dalyvių skaičius	iš viso	540	1 853	1 114	249	3 756
	vyrai	308	1 081	517	121	2 027
	moterys	232	772	597	128	1 729
Dalyvių dalis, %	iš viso	14%	49%	30%	7%	100%
	vyrai	8%	29%	14%	3%	54%
	moterys	6%	21%	16%	3%	46%

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos

9 pastaba

29. Išmokėtos lėšos

9 pastaba

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

30. Jei pensijų fondo taisyklėse yra įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajammingumą, nurodomas garantuojamą pajammingumo dydis ir kita svarbi informacija

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĒMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

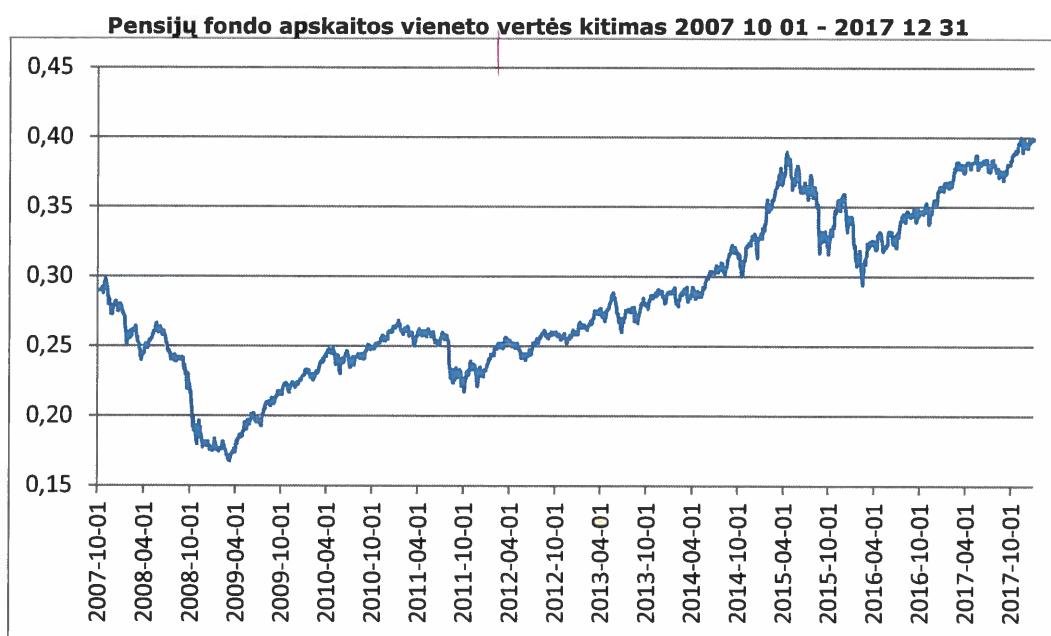
XI. KITA INFORMACIJA

32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

2017 metais daugiausiai įtakos obligacijų rinkoms darė gerėjanti ekonominė situacija pasaulyje, politinė aplinka ir centrinių bankų veiksmų. Ekonomikos augimui euro zonoje pasiekus sparčiausią tempą per pastarajį dešimtmjetį, atsirado lūkesčių dėl didesnės infliacijos, tiesa, ji kol kas išlieka gana nedidelė (1,4 procento). Teigiamas nuotaikas palaikė ir pasibaigus rinkimams Prancūzijoje bei neramumams dėl Katalonijos mažėjės politinis neapibrėžtumas. Spalio mėnesį ECB nusprendė sumažinti savo vykdomas obligacijų pirkimo programos apimtį nuo 60 mlrd. eurų iki 30 mlrd. eurų per mėnesį, bet pratesė jos galiojimo terminą iki 2018 metų rugsėjo (esant reikalui jis gali būti dar prastesnas). Taip pat buvo paliktos galioti 0 proc. dydžio palūkanos paskoloms bei -0,4 proc. palūkanos komercinių bankų indėliams. Neskubėti kelti palūkanų euro zonoje skatino ir 14 proc. JAV dolerio atžvilgiu pernai sustiprėjus euro kursas, nors FED tris kartus pakėlė JAV bazines palūkanas. Dėl minėtų veiksnių saugiomis taupymo priemonėmis laikomų virausybų ir aukšto reitingo įmonių obligacijų palūkanos Europoje išliko mažos, o jų grąža pernai buvo artima nuliui.

2017 metais akcijų rinkas teigiamai veikė padidėjės ekonominis augimas JAV ir Europoje, geri įmonių rezultatai, optimizmas dėl JAV mokesčių reformos bei po rinkimų Prancūzijoje slūgusi politinė įtampa Senajame žemyne. Metu eigoje pasitaikė ir rinkos svyrausimų - akcijų kainas žemyn bandė tempti JAV palūkanų didinimas, abejonės dėl D. Trumpo politikos, geopolitinė įtampa Korėjos pusiasalyje, neapibrėžtumas dėl politinės situacijos Ispanijoje, tačiau ju įtaka buvo daugiau epizodinė. Daugiausiai dėmesio sulaukė besivystančios rinkos - jas parėmė pagyvėjusi tarptautinė prekyba, stabili Kinijos paklausa ir silpnėjės JAV dolerio kursas. Prisidėjo ir stabilizacija žaliavų rinkose - OPEC karteliui su Rusija sutarus riboti naftos gavybą, jos kaina pernai pakilo 17,7 procento. Nors akcijos nebéra pigios ir pradėjus augti infliacijai centriniai bankai émė varžyti paramą finansų rinkoms, jose išlieka didelis pinigų kiekis, skolinimosi sąlygos tebéra palankios, o nedidelės palūkanos, mažėjantis nedarbas, gerėjantys lūkesčiai ir įmonių pelno perspektyvos taip pat prisidėjo prie to, kad pozityvios nuotaikos nesiskliaidė ir antroje metų pusėje. Pasaulio akcijų indeksas MSCI World EUR pernai pakilo 7,5 proc., o besivystančių šalių MSCI EM EUR indeksas ügtelėjo beveik 20,6 procento.

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimą nuo fondo įsteigimo iki 2017 m. gruodžio 31 d.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą
Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamasi.

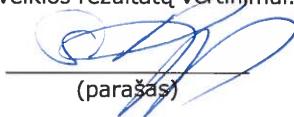
34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietai (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

XII. ATSAKINGI ASMENYS (TĘSINYS)

35. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantu patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

(parašas)

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

(parašas)

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų narai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

Tel: (8-5) 2393 444
Sarunas.Ruzgys@luminorgroup.com

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

Tel: (8-5) 2393 444
Dalia.Markuniene@luminorgroup.com

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamas.